

Josep Maria Carreras Tarragó, mestre i activista cultural.

Silvestre Palà Augé

President de l'Associació Cultural Baixa Segarra

És difícil trobar alguna activitat cultural feta a Santa Coloma de forma col·lectiva en els últims quaranta anys en la què no hi hagi participat el Josep Maria: promotor, entre d'altres persones, de la revista *La Segarra* des de 1979, de l'Associació Cultural Baixa Segarra (ACBS) des de 1992 o més recentment de l'Associació d'Amics de Sant Magí de la Brufaganya i el seu entorn i de l'ANC Baixa Segarra, a més de ser membre actiu durant molts anys de l'Orfeó Santa Coloma. En totes aquestes entitats ha format part repetidament de la Junta Directiva, quan no n'ha estat president.

Autor dels llibres «*Els tribunals populars de 1936: Procés de cinc veïns de Santa Coloma de Queralt*» (1986), «*Entre el serè i la marinada*» (1990), «*Santa Coloma de Queralt: guia monumental i històrica*» (1997). Coautor i coordinador dels llibres «*IES Joan Segura i Valls 1908-2008: Santa Coloma de Queralt*» (2008), «*El meu nom que és el vostre: Cartes de la presó i procés sumaríssim*» (2007). Autor d'un article setmanal des de l'any 1994 fins a l'actualitat al setmanari *La Nova Conca* i a *La Veu de l'Anoia* sobre les més diverses qüestions d'actualitat, tant polítiques com culturals. Autor també de múltiples articles a la revista *La Segarra*, a la revista *Recull* de l'ACBS i altres publicacions sobre temes com el Rector de Vallfogona, la sanitat, l'ensenyament, la política o la història, gairebé sempre referits a l'àmbit local.

Implicat en la política local en diverses ocasions, sovint a l'oposició però també al govern municipal, les seves opinions, a vegades in-conformistes i sovint polèmiques, l'han enfrontat, quan convenia, a qui ostentava el poder, amb actitud ferma però sempre constructiva. Només cal fullejar els gairebé 40 volums de la revista *La Segarra* per adonar-se de la seva implicació en la vida municipal, cultural i fins i tot religiosa, sempre amb escrits ben fonamentats i literàriament impecables.

La seva inquietud personal i la seva formació d'historiador el va portar a promoure a la Baixa Segarra, juntament amb altres persones, la formació d'una entitat que intentés cobrir allò que les institucions públiques superiors no atenien pel fet de que Santa Coloma no era capital de comarca: la formació d'un arxiu i d'un museu per a preservar i posar a disposició de tothom la documentació i els objectes artístics que tantes vegades han desaparegut de la nostra vila. A la vegada seria també un centre d'estudis dedicat especialment a editar publicacions referents a la nostra zona. Es

Barcelona. Palau de la Generalitat. Visita del consell de redacció de *La Segarra* al president Tarradellas.

D'esquerra a dreta: Anna Albareda, Marcel Panadès, Maria Albareda, Anton M. Carreras, Ferran Doltra, Àngels Ferrando, Coloma Farré, Joan Mestre, Mercè Esplugas, Josep M. Carreras.

tracta naturalment de l'Associació Cultural Baixa Segarra (ACBS). Tant l'arxiu documental i fotogràfic com l'inici d'un espai museístic són una realitat en aquests moments, encara que sigui amb personal voluntari i amb recursos més que limitats, però la part segurament més professional de l'entitat, com són les gairebé 30 publicacions que ha editat, no haurien estat possibles sense el seu concurs. Ell n'ha estat el responsable directe amb el «*savoir faire*» d'un bon editor, fruit de la seva primera experiència professional.

La seva dèria per salvaguardar les fonts documentals de la història l'he copsat especialment en dues ocasions que he tingut el privilegi de compartir amb ell: la salvació «*in extremis*» de l'arxiu de la *Falange* colgat entre els enderroc d'una obra municipal quan s'anaven a llençar a l'abocador -probablement la documentació més valuosa que guarda l'arxiu de l'ACBS- i la consulta a l'arxiu del «*Tribunal Militar Tercero*» del *Ministerio de Defensa* que ens va permetre accedir a la documentació del consell de guerra que l'any 1939 es va fer contra diverses persones

de Santa Coloma, entre els quals hi havia l'alcalde Lluís Solà, executat el 20 d'octubre de 1939. Altres fites importants de l'ACBS, amb la col·laboració imprescindible del Josep Maria, han estat la cessió a l'arxiu fotogràfic de l'importantíssim fons d'imatges i documental de Robert Balcells Prats, o bé la cessió del fons Ferran Companys, a més de tantes altres aportacions fetes per persones i entitats ben diverses.

Professor d'història i director de l'Institut d'Ensenyament Secundari mossèn Joan Segura durant molts anys, la major part del jovent de Santa Coloma ha gaudit de la seva vàlua en el terreny de la didàctica. Encara ara, que ja fa deu anys que està jubilat, quan els joves alumnes d'avui van a l'arxiu o la biblioteca de l'ACBS per buscar documentació o temes per als seus treballs, les preguntes s'adrecen sempre al Josep Maria com a persona més competent en la història local.

He compartit moltes hores de treball amb el Josep Maria: a l'ACBS, a l'Orfeó, a Sant Magí o a la ANC Baixa Segarra. També hi he conviscut en hores de lleure: sopars amb els amics, viatges a Israel, Polònia i Grècia, intercanvis corals a Itàlia, Suïssa, França, República Txeca i País Basc. En totes aquestes activitats ell hi ha aportat aquell punt de qualitat mitjançant els seus coneixements d'història o de diverses llengües estrangeres. Fins i tot vaig tenir el privilegi d'assistir a una taula rodona en llengua italiana a Cinto Caomaggiore on va explicar la realitat política de Catalunya a membres de l'ajuntament d'aquella ciutat i altres autoritats de la regió del Vèneto i de la província de Venècia i Pordenone. Aquesta és una altra de les seves dèries de la que aquí no em pertoca parlar: la Catalunya que, com molts de nosaltres, volem veure lliure i independent.

He vist com, juntament amb la Carme, des del Mas del Gall, inculcava als seus fills l'amor a la cultura, a la terra i al país. Ara observo com, amb el record de la Carme encara ben viu, dedica una part important del seu temps a tenir cura dels néts i de tota la família. Tampoc puc deixar de fer esment del coratge amb què s'ha enfrontat a situacions familiars ben difícils.

I també veig que, malgrat tot, continua treballant amb ganes i aportant les seves iniciatives i les seves idees en moltes activitats, sempre de forma desinteressada. Que sigui per molts anys.

Per acabar aquesta petita aportació a un homenatge més que merescut, deixeu-me fer un petit afegitó al títol d'aquest escrit: «Josep Maria Carreras, mestre, activista cultural... i amic», moltes gràcies.